Fforwm Mynediad Lleol Dwyrain Conwy a Sir Dinbych

Dydd Iau 5 Rhagfyr 2024

Coed Pella,
Conway Road
Bae Colwyn
LL29 7AZ

RHAGLEN

1	Croeso a Chyflwyniadau	SB / Pawb
2	Rheoliadau	AW
3	Enwebiadau	Pawb
4	Penodi Cadeirydd ac Is-gadeirydd	Pawb
5	Adolygiad o drafodaethau / sesiwn grŵp y cyfarfod diwethaf	SBR
6	Datblygu Rhaglen Sefydlog a strwythur cyfarfodydd y dyfodol	Pawb

YN BRESENNOL

Y Cynghorydd Goronwy Edwards	GE	Aelod Fforwm
Y Cynghorydd Barry Mellor	BM	Aelod Fforwm
Adrian Walls	AW	Swyddog CSDd
Ant Tomlinson	AT	Swyddog CSDd
Sophie Birchall Rogerson	SBR	Swyddog CBSC
Bethan Roberts	BR	Swyddog CBSC
Chris Ruane	CR	Aelod Fforwm
Emma McCloskey (dros Teams)	EM	Aelod Fforwm
Andy Murir	AM	Aelod Fforwm
Kevin Slattery	KS	Aelod Fforwm
John Buckley	JB	Aelod Fforwm
Heather Fitzgerald	HF	Aelod Fforwm
Graham Taylor	GT	Aelod Fforwm
Leena Farhat	LF	Aelod Fforwm
Tom Johnstone	TJ	Aelod Fforwm

COFNODION

Eitem		Cam Gweithredu
1.0	**Croeso, Cyflwyniadau**	
1.1	Cynhaliodd SBR sesiwn friffio iechyd a diogelwch cyn croesawu pawb i'r cyfarfod. Aeth aelodau'r Fforwm ati i'w cyflwyno eu hunain.	
2.0	**Rheoliadau (Adrian Walls)**	
2.1	Cychwynnodd AW y cyfarfod drwy gyfeirio at ddogfen Canllawiau'r Fforymau Mynediad Lleol: 1. Dywedodd fod angen dilyn y rheoliadau hyn i sefydlu'r Fforwm. Nododd AW fod rhaid i'r Cadeirydd a'r Dirprwy Gadeirydd gael eu hethol mewn pleidlais gyfrinachol fel eitem gyntaf ail gyfarfod y Fforwm Mynediad Lleol, yn ôl Rheoliad 12. Dim ond aelodau'r Fforwm Mynediad Lleol all ymgeisio am y swyddi hyn. Aeth yr Ysgrifennydd ati i lywyddu'r etholiad. Pe bai'r Cadeirydd neu'r Dirprwy Gadeirydd yn ymddiswyddo, eitem gyntaf y cyfarfod nesaf fyddai ailbenodi i'r swydd honno. Er mwyn cynnal etholiad, rhaid i dros hanner yr Aelodau fod yn bresennol. Eglurodd AW y gall aelodau'r Fforwm eu henwebu ei gilydd, a hyd yn oed os mai dim ond un person sy'n ymgeisio, rhaid i'r person hwnnw dderbyn dros hanner y pleidleisiau. Ni chaiff swyddogion CBSC na CSDd, y Cynghorydd BM na'r Cynghorydd GE bleidleisio. Yno i gynghori'r Fforwm yn unig maen nhw, gan eu bod yn swyddogion etholedig neu gyflogedig y ddau Awdurdod.	
3.0	**Enwebiadau**	
3.1	Enwebodd Chris Ruane ei hun ar gyfer swydd y Cadeirydd. Enwebodd John Buckley Kevin Slattery ar gyfer swydd yr Is-gadeirydd.	
4.0	**Penodi Cadeirydd ac Is-gadeirydd**	
4.1	Cynhaliwyd pleidlais ar gyfer swydd y Cadeirydd, gyda 7 pleidlais o blaid a dim un yn erbyn. Penodwyd Chris Ruane yn Gadeirydd. Cynhaliwyd pleidlais ar gyfer swydd yr Is-gadeirydd, gyda 7 pleidlais o blaid a dim un yn erbyn. Penodwyd Kevin Slattery yn Is-gadeirydd. Ymunodd AM â'r cyfarfod ar ôl i'r Cadeirydd a'r Is-gadeirydd gael eu penodi, a nododd nad oedd ganddo unrhyw wrthwynebiad.	

	Rhan 2	
5.0	**Adolygiad o drafodaethau / sesiwn grŵp y cyfarfod diwethaf**	
5.1	Dywedodd SBR mai'r themâu allweddol a nodwyd yn sesiwn grŵp y cyfarfod diwethaf oedd cynnal a chadw, hygyrchedd, teithio llesol, cyllid a chyfathrebu. Nododd fod yr adborth yn eang, felly hoffai i'r Fforwm gychwyn meddwl amdanyn nhw'n fwy manwl - beth yw'r problemau? Pwy yw'r arbenigwyr all gynnig cyngor? Beth yw'r camau i'w cymryd a beth ddylid ei flaenoriaethu? Awgrymodd SBR y dylid rhannu dogfen â thabl ynddi a gofyn i'r aelodau ei lenwi gyda manylion pellach am ddau neu dri o'r materion a flaenoriaethwyd, er mwyn creu rhaglen ar gyfer pob un o'r themâu allweddol hynny. Gofynnodd SBR i'r Ysgrifennydd rannu ffurflen i gasglu manylion cyswllt yr aelodau a chadarnhau eu bod yn hapus i'w rhannu ag aelodau eraill y Fforwm.	**BR i rannu'r ddogfen themâu allweddol** **BR i rannu ffurflenni manylion cyswllt**
	Rhan 3	
6.0	**Datblygu Rhaglen Sefydlog a strwythur cyfarfodydd y dyfodol**	
6.1	Gofynnodd AM sut mae Awdurdodau Lleol yn pennu eu blaenoriaethau; ydyn nhw'n cael eu rheoli gan Lywodraeth Cymru, blaenoriaethau cyffredinol y DU, neu'n dibynnu ar y cyllid sydd ar gael? Eglurodd AW fod yr Awdurdod yn blaenoriaethu ei swyddogaethau statudol cystal ag y bo modd, gan nad oes digon o gyllid mewn gwirionedd i fodloni ei holl anghenion statudol. Mae blaenoriaethu'n elfen allweddol er mwyn sicrhau nad yw'r Awdurdod yn methu cyrraedd ei nod neu'n gorfod cael arweiniad gan Lywodraeth Cymru. Dywedodd KS fod y cyfarfod yn gyfle da i ganfod beth yn union mae 'mynediad' yn ei olygu. Ei ddealltwriaeth ef oedd ei fod yn ymwneud â mynediad at hamdden ym mha bynnag ffordd sy'n berthnasol, a gofynnodd a oedd gan unrhyw un arall ddiffiniad gwell. Cyfeiriodd AW at Ganllawiau'r Fforymau Mynediad Lleol: 2, gan egluro mai swyddogaeth y Fforwm Mynediad Lleol yw cynnig cyngor i'r Awdurdodau perthnasol ar wella mynediad y cyhoedd i dir yn yr ardal er dibenion hamdden awyr agored a mwynhau'r ardal. Awgrymodd LF y dylid edrych ar lwybrau o fewn ardal y Fforwm ac archwilio at ba ddiben y maen nhw'n cael eu defnyddio. Mae ganddi brofiad o fapio tir ar gyfer tirfeddianwyr a defnyddio'r data i wneud cais i'r cynllun taliad sengl. Aeth ymlaen i ddweud y byddai'r ymarfer mapio hwn yn fuddiol i weld pa Hawliau Tramwy Cyhoeddus sy'n bodoli a pha waith gwella y dylid ei wneud i gysylltu llwybrau o fewn y rhwydwaith. Gofynnodd AW a allai LF helpu'r Fforwm i gyflawni'r dasg hon, a chytunodd LF i wneud hynny. Cytunodd SBR, gan ddweud y byddai'n fuddiol defnyddio map fel ffordd strategol o nodi problemau neu wrthdaro yn y dyfodol ar sail	

	digwyddiadau ac isadeiledd. Gallai hefyd helpu'r Fforwm i ganfod tirfeddianwyr eraill a chydweithio â nhw i ddatrys problemau a gwella'r llwybrau allai gael eu cysylltu. Gofynnodd TJ am eglurhad o ffiniau cylch gwaith y Fforwm. Eglurodd AW fod Dwyrain Conwy'n cyrraedd canol Afon Conwy a bod Sir Ddinbych gyfan yn cyrraedd ei ffin â Sir y Fflint.	
6.2	Dywedodd AM fod Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno papur ymgynghori yn 2017 ar gynyddu defnydd beicwyr a marchogion o lwybrau troed. Mae hyn yn debyg i system yr Alban, lle gall unrhyw un, yn gerddwyr, beicwyr neu farchogion, ddefnyddio unrhyw hawl tramwy. Mae yna rai eithriadau o ran addasrwydd y llwybr a p'un a oes lle i basio arno ai peidio. Gofynnodd AM a ddaeth unrhyw beth o'r papur ymgynghori hwn. Dywedodd AW ei fod ef a SBR yn cydweithio â Llywodraeth Cymru ar un o'r pwyntiau a amlygwyd yn yr ymgynghoriad, sef yr angen am fap mynediad canolog ar y we sy'n dangos statws pob llwybr cyhoeddus. Mae'n debyg y bydd y prosiect hwn yn cymryd 12 mis i'w lansio, ond mae'n rhywbeth y gellir ei ddangos i'r Fforwm. Awgrymodd AW fod y Cadeirydd yn ysgrifennu llythyr at y Gweinidog i gael gwell syniad o'r cynnydd sydd wedi'i wneud ar yr ymgynghoriad hwn. Cefnogodd GE y syniad o ysgrifennu llythyr at y Gweinidog, gan ddweud y gall y Fforwm Mynediad Lleol lobïo a cheisio dylanwadu ar y Llywodraeth i lunio polisi addas. Gofynnodd BM sut y bydd y Parc Cenedlaethol newydd yn dod i mewn i hyn. Dywedodd AW y bydd rhaid iddyn nhw reoli rhwydwaith sydd â'i hanner o fewn y Parc Cenedlaethol a'r hanner arall y tu allan iddo. Yn hyn o beth, gallai gweithio gyda Chonwy, sydd â mwy o brofiad o hyn, ein helpu i gael gwell dealltwriaeth o'r goblygiadau allai godi. Aeth yn ei flaen i egluro y bydd Sir Ddinbych yn cyflogi Swyddog Mynediad Parciau Cenedlaethol gan fod y Parc Cenedlaethol yn wahanol i'r AHNE. Dim ond amser a ddengys a fydd yn defnyddio'r Fforwm Mynediad Lleol presennol ai peidio. Eglurodd SBR mai'r Fforwm sy'n ymdrin â Dwyrain Conwy ac mai'r Parc Cenedlaethol sy'n ymdrin â'r Gorllewin, a bod gan Gonwy berthynas waith dda iawn â'r Parc. Gwahoddwyd y Rheolwr Mynediad a Lles, Peter Rhutherford, i arsylwi'r cyfarfod, ond gan nad oeddem yn siŵr a fyddai angen cynnal enwebiad am Gadeirydd ac Is-gadeirydd, fe'i gwahoddwyd i ddod i'r cyfarfod nesaf rywbryd ym mis Mawrth yn lle hynny. Gofynnodd LF a fyddai'n bosib clywed gan Lywodraeth Cymru neu Fforymau Mynediad Lleol eraill ynglŷn â'r hyn maen nhw'n ei wneud, er mwyn i bawb fod yn deall ei gilydd. Cytunodd AW, gan ddweud y byddai'n fuddiol iawn cael rhywun fel Peter yn bresennol yn y cyfarfod fel arsylwr yn ogystal â chynrychiolydd Cyfoeth Naturiol Cymru, ac y dylai'r aelodau geisio cysylltu â Gweinidogion hyd yn oed os na allan nhw ddod i'r cyfarfodydd.	

	Gofynnodd LF a hoffai'r Fforwm gael gyriant a rennir er mwyn cadw unrhyw adroddiadau neu ddogfennau o ddiddordeb a allai fod yn fuddiol. Cefnogodd AW y syniad, gan egluro na allai'r gyriant fod ar systemau'r un o'r Awdurdodau am resymau GDPR, ond bod croeso i'r Fforwm greu ei yriant a rennir ei hun. Gofynnodd TJ sut y gall y Fforwm dynnu sylw at eu hachos a beth fydd eu prif faterion. Awgrymodd JB y dylid llunio rhestr o'r pedwar neu bum gwahanol bwnc a godwyd yn ystod sesiwn grŵp y cyfarfod diwethaf. Gofynnodd AM a oedd gan unrhyw un o'r timau achub mynydd lleol gysylltiad â'r Fforwm, gan fod angen cael trafodaeth am gynyddu mynediad. Mae ganddyn nhw hefyd wybodaeth a dealltwriaeth helaeth am yr ardal leol. Dywedodd AW y gall y Cadeirydd wahodd unrhyw un i ddod i annerch neu gynghori'r Fforwm. Credai bod y timau achub mynydd yn tueddu i fod yn eithaf prysur, felly er y gallen nhw fod yn awyddus i roi rhywfaint o amser i'r Fforwm, mae'n debyg na fydden nhw'n gallu cyfrannu adborth parhaus. Dywedodd CR ei bod yn bwysig cynnwys pobl o wahanol grwpiau hyd yn oed os nad ydyn nhw'n aelodau o'r Fforwm, er mwyn dysgu ganddyn nhw a'u sicrhau nad ydym yn anwybyddu nac wedi anghofio am eu sefyllfa. Awgrymodd LF y dylid creu rhestr o sefydliadau sydd o ddiddordeb i'r Fforwm. Cytunodd CR, gan awgrymu sefydlu categorïau bras fel iechyd, Cyngor Tref, sefydliadau gwirfoddol a grwpiau chwaraeon, a llenwi pob categori â chysylltiadau perthnasol fel y mae LF yn ei weld yn briodol. Yna, gellir rhannu'r rhestr hon gyda'r gobaith y bydd yn helpu eraill i feddwl am fwy o gysylltiadau. Gofynnodd KS pa broses y dylai'r Fforwm ei defnyddio i lunio rhaglen. Ai'r Cadeirydd fydd yn ei phennu neu a fydd y Fforwm yn pleidleisio ar ba faterion i'w trafod yn y cyfarfod nesaf? Anogodd SBR aelodau'r Fforwm i lenwi'r tablau y soniwyd amdanyn nhw'n gynharach yn y cyfarfod, i gael mwy o fanylion am y materion allweddol er mwyn gallu eu blaenoriaethu. Cynigiodd fod yr aelodau'n gwneud hyn rhwng rŵan a'r cyfarfod nesaf. Dywedodd AW y gall y swyddogion hefyd helpu'r Fforwm i gydlynu'r rhaglen, gan gynnig bod y Cadeirydd, yr Is-gadeirydd a'r Ysgrifennydd yn cyfarfod ymlaen llaw i edrych ar y data a gasglwyd o'r tablau a dewis y materion allweddol. Yna, bydd posib iddyn nhw drefnu a chysylltu â'r unigolion mwyaf addas i ymdrin â'r materion hynny cyn y cyfarfod nesaf. Cynigiodd AM y syniad o ddefnyddio dull rheoli prosiect neu broses sgorio i flaenoriaethu'r materion allweddol yn ôl faint o amser y bydd yn ei gymryd i gwblhau'r gwaith, faint fydd y gost, a beth yw'r buddion. Drwy	**LF i greu gyriant a rennir** **LF i lunio rhestr**

	wneud hyn, bydd y Fforwm yn cael ei gyfeirio'n naturiol tuag at y materion y dylid eu blaenoriaethu. Gofynnodd LF a fyddai'n fuddiol cynnal cyfarfodydd ar safleoedd. Cytunodd AW y byddai hyn yn ffordd fuddiol o ganfod beth yw'r problemau a sut y gellir eu datrys. Mae'n edrych ymlaen at gael awgrymiadau gan y Fforwm am safleoedd i gynnal y cyfarfodydd arnyn nhw. Mynegodd GE bwysigrwydd meddwl am y materion ar lefel strategol, gan feddwl am bolisi a pha waith y gall y ddau Awdurdod Lleol ei wneud mewn gwirionedd. Mae angen i'r Fforwm fod yn ystyriol o'r gwaith gweinyddu y tu ôl i'w holl syniadau hefyd. Cytunodd AW, gan ddweud y byddai'n rhagweld ceisio cyfarfod unwaith y flwyddyn i ddangos enghreifftiau o brosiectau penodol a fyddai'n gwella dealltwriaeth y grŵp o faterion allweddol y mae'r Awdurdodau Lleol yn delio â nhw. Dywedodd SBR nad yw am i'r Fforwm fod yn lle i drafod syniadau yn unig; mae am i'r syniadau hynny gael eu rhoi ar waith. Efallai fod yna botiau cyllid na all yr Awdurdodau Lleol gael gafael arnyn nhw, ond gall y Fforwm gysylltu â'r Cynghorau Tref a Chymuned i ofyn iddyn nhw wneud cais am y cyllid. Aeth SBR yn ei blaen i ddweud y gall y Fforwm ddechrau rhannu syniadau am sut fath o strwythur yr hoffen nhw ei weld i raglenni'r cyfarfodydd yn y dyfodol. Gall y Cadeirydd, yr Is-gadeirydd ac unrhyw un yr hoffen nhw eu gwahodd i'r rhag-gyfarfod drafod hyn. Mae angen meddwl hefyd lle dylai'r cyfarfodydd gael eu cynnal - mewn adeilad, ar safle neu dros Teams - pa un bynnag sydd fwyaf hwylus. Ychwanegodd AW y dylid cynnwys cyfle ar y rhaglen i gyflwyno'r wybodaeth ddiweddaraf am y camau gweithredu a bennwyd yn y cyfarfod diwethaf, er mwyn trafod unrhyw welliannau neu gynnydd a wnaed. Aeth yn ei flaen i ddweud bod Cyfoeth Naturiol Cymru yn cynnal cynhadledd flynyddol a fydd yn galluogi'r Fforwm i weld beth maen nhw'n ei wneud, a gallai hyn helpu'r Cadeirydd i lunio'r rhaglen. Dywedodd hefyd y gallai ambell i raglen enghreifftiol fod ar gael i'r Fforwm eu defnyddio am syniadau. Rhannodd aelodau'r Fforwm yn barau i drafod y pum thema allweddol a nodwyd yn y cyfarfod diwethaf, er mwyn dechrau llenwi'r tablau.	
7.0	**Unrhyw Fater Arall**	
7.1	Gofynnodd JB sut i fynd ati i hawlio costau. Dywedodd AW y gall y swyddogion drafod hyn a chynghori'r aelodau yng nghyfarfod nesaf y Fforwm.	